

Matteüs 22,9

'Ga en nodig iedereen uit'

Liturgie- en
preeksuggesties

Missiezondag
20 oktober 2024

Missiezondag

20 oktober 2024

‘Ga en nodig iedereen uit’

Papoea-Nieuw-Guinea

Inleiding

In deze brochure vindt u suggesties voor een viering in het weekeinde van Missiezondag 20 oktober: informatie over Papoea-Nieuw-Guinea, enkele gedachten voor een preek bij de zondagslezing en gebeden voor in de viering. Deze brochure is ook te downloaden van onze website, in een pdf-bestand. Als u de brochure in een word-bestand wilt hebben, kunt u een e-mail sturen aan: missio@missio.nl

Missio en Missiezondag

Missio is het katholieke solidariteitsfonds van de wereldkerk. Missio Nederland is onderdeel van de internationale Pauselijke Missiewerken en draagt bij aan de verkondiging van het evangelie, de pastorale zorg in de armste geloofsgemeenschappen, de opvang en scholing van kwetsbare kinderen en de opleiding van priesters, diakens en catechisten. De jaarlijkse collecte op Missiezondag dient niet verward te worden met andere missionaire projecten. Het centrale solidariteitsfonds van Missio ondersteunt ook die bisdommen en parochies die geen directe verbinding hebben met geldgevers. Missiezondag is vooral het feest van de solidariteit. We vieren dat we deel zijn van een wereldwijde gemeenschap van mensen die verantwoordelijkheid voor elkaar neemt. Die verantwoordelijkheid wordt concreet in de wereldwijde collecte, die Missiezondag tot de grootste solidariteitsactie van de katholieken maakt.

Campagne

Missio voert de campagne voor Wereldmissiemaand dit jaar onder de titel ‘Ga en nodig iedereen uit’. Het is afkomstig uit de parabel van de onwillige bruiloftsgasten uit het evangelie van Matteüs 22,9 en het is het thema van de Boodschap voor Missiezondag van paus Franciscus.

Meer informatie kunt u vinden op www.missio.nl

Papoea-Nieuw-Guinea

Bedreigde schepping

Witte stranden, helder water, palmbomen en een strakblauwe hemel: het gedroomde paradijs in de Stille Zuidzee. Maar op de vele eilanden is het verre van paradijselijk, zoals op de Carterets en Bougainville. Beide eilanden behoren tot Papoea-Nieuw-Guinea.

De klimaatverandering heeft grote gevolgen voor de inwoners van de Carteret Eilanden: hun land zal langzaam maar zeker in zee verdwijnen. Zo'n honderd mensen moesten al gedwongen verhuizen naar het grotere eiland Bougainville. In de media werden zij de eerste klimaatvluchtelingen ter wereld genoemd. Maar dat heeft de inwoners niet geholpen. De katholieke kerk helpt wel. Zij schonk land in Tinputz op Bougainville waar de nieuwkomers zich kunnen vestigen.

Het zijn met name vrouwen die een leidende rol op zich nemen om de problemen op de eilanden het hoofd te bieden. Dat is niet vanzelfsprekend in een door mannen gedomineerde cultuur, waar geweld tegen vrouwen veel voorkomt. Maar Ursula Rakova en Helen Hakena zijn een voorbeeld voor andere vrouwen.

Carterets: Ursula Rakova

Ursula Rakova is woordvoerster van de 2.700 inwoners van de Carteret Eilanden, een atol op 86 kilometer ten noordoosten van Bougainville.

De eilanden liggen slechts 1,2 meter boven de zeespiegel en zijn gedoemd in zee te verdwijnen. Nu al vernietigt het zoute water planten en gewassen. Om het binnendringen van het zoute water te vertragen en de mensen zo lang mogelijk hun thuisland te laten behouden, planten jonge mensen mangroven die het land stabiliseren. Rakova organiseert workshops om jongeren op te leiden tot 'mangroven rangers'. De mangroven kunnen de ondergang van het eiland niet tegenhouden. Maar ze kunnen de eilandgemeenschap wel tijd geven om de gedwongen verhuizingen te organiseren. Daartoe heeft Ursula Rakova een organisatie opgericht: 'Tulele Peisa', wat betekent 'wij zeilen alleen op de golven'.

Helen Hakena staat op het strand bij haar huis. De dode bomen zijn er getuige van dat hier ooit land was. Helen Hakena is een van de bekendste vrouwenactivisten en vreedstichters in Oceanië. De op haar jurk afgebeelde paradijsvogel is het symbool van Papoea-Nieuw-Guinea.

Bougainville: Helen Hakena

Vrouwen in Papoea-Nieuw-Guinea verrichten het grootste deel van het werk. Maar van de beslissingen in de familie en de gemeenschap worden zij meestal uitgesloten. Desondanks zijn er enkele vrouwen die het gelukt is hun stem te laten horen. De president van de katholieke vrouwen-gemeenschap, Helen Hakena, is een van hen. Hakena is een voorvechter voor vrede en vrouwenrechten in Bougainville. Samen met andere vrouwen heeft ze bijgedragen tot pacificatie van de burgeroorlog (1988-1998). In de tijd van de burgeroorlog werden vrouwen verkracht, hun echtgenoten voor hun ogen vermoord. Daar komt Hakena's motivatie vandaan om vrouwen te helpen. Ze wil niet dat er nog vrouwen zo lijden, zoals zij en andere vrouwen hebben geleden. In 1992 richtte Helen Hakena samen met een groep vrouwen een organisatie op, met als motto 'Vrouwen weven Bougainville tezamen'.

Enkele gedachten voor een preek bij de lezing van de zondag Marcus 10,35-45

"Als de kerk niet dient, dient zij tot niets". Deze bekende uitspraak van bisschop Gaillot wordt vaak aangehaald. Maar in al zijn eenvoud blijft hij van kracht. En dat niet alleen, het blijft ook nodig deze zin te blijven herhalen. Macht is immers zo verleidelijk voor mensen. Wij horen het in de evangelielezing waarin gevochten wordt om de beste, machtigste plaats naast Jezus. Beide leerlingen denken vanuit menselijke, wereldlijke macht. Jezus gaat het om iets anders. Niet om de macht zoals de heersers toen (en nu) ten toon spreiden. Het gaat hem om een dienende macht. Ware grootheid van de mens toont zich in het dienstbaar zijn: "wie onder u groot wil worden, moet dienaar van u zijn".

En ook: "want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen".

Paus Franciscus greep o.a. op deze evangelielezing terug toen hij enkele jaren geleden (2018) een groep van 14 nieuwe kardinalen toesprak¹. Franciscus citeert: "Dit mag bij u niet het geval zijn; wie onder u groot wil worden, moet dienaar van u zijn". Dit antwoord van Jezus is volgens de paus vooral een uitnodiging aan de leerlingen (en dus aan ons) om het beste uit zichzelf naar boven te halen en zich niet te laten afleiden door de logica van de wereld. Want wat heb je eraan om de hele wereld te winnen, als je in beslag genomen wordt door allerlei intriges en machtspeletjes? Het gaat erom het hart te richten naar wat telt: de zending. Paus Franciscus: "Niemand onder ons moet zich superieur voelen ten overstaan van een ander. Niemand onder ons moet anderen uit de hoogte bekijken. Wij mogen iemand alleen zo bekijken wanneer we hem helpen opstaan."

¹De gehele toespraak is te vinden op www.rkddocumenten.nl

Elementen voor een viering

Openingswoord

Het is vandaag Missiezondag en op alle continenten vieren katholieke gelovigen hun wereldomvattende gemeenschap in gebed en solidariteit. Op de poster zien we Helen Hakena, president van de katholieke vrouwen-gemeenschap van Bougainville. Zij staat op het strand bij haar huis. De dode bomen zijn er getuige van dat hier ooit land was. Helen Hakena is een van de bekendste vrouwenactivisten en vredeactivisten in Oceanië. De op haar jurk afgebeelde paradijsvogel is het symbool van Papoea-Nieuw-Guinea. Missio vraagt op deze Missiezondag van de Wereldkerk om onze solidariteit, met name met de vrouwen op de eilanden in de Stille Oceaan. Zij geven vorm aan het samenleven in de familie, de kerk en de maatschappij. Maar deelnemen aan beslissingen mogen ze vaak niet. Bovendien zijn ze geregeld slachtoffer van geweld in de door mannen gedomineerde samenleving. Daarbij bedreigt de klimaatverandering hun thuisland en vernietigt de bestaansgrond van de families. Maar zij geven de moed niet op.

Openingsgebed

Goede God,
Maak ons opmerkzaam voor de nood
van de mensen in Papoea-Nieuw-Guinea en overal
waar we verdriet en lijden ontmoeten.
Open onze oren en onze harten voor degenen
die lijden onder geweld en bedreiging,
onder armoede en discriminatie,
onder de gevolgen van de klimaatverandering.
Maak ons ook ontvankelijk voor
de verhalen van hoop
die vertellen van toewijding en goedheid,
van de moed om te dienen

en de gave om lief te hebben.
Schenk ons uw boodschap van hoop,
uw woord van bevrijding.
Dat vragen wij U
door Jezus Christus, onze Heer. Amen.

Lezingen

Jesaja 53,10-11
Hebreeën 4,14-16
Marcus 10,35-45

Voorbeden

Goede God,
overal in de wereld zijn er mensen
die zich inzetten voor vrede en gerechtigheid.
Mensen die zorgen voor uw schepping.
Vol vertrouwen bidden wij U:

Voor de mensen in Papoea-Nieuw-Guinea
die lijden onder de gevolgen van
klimaatverandering.

Voor alle vrouwen
die gekleineerd worden
en slachtoffer zijn van geweld,
alleen omdat ze vrouw zijn.

Voor alle vrouwen
die zich moedig en daadkrachtig inzetten
voor vrede en een respectvol omgaan met elkaar.

Voor mensen die zich,
ongeacht het gevaar,
engageren voor gerechtigheid en
het behoud van de schepping.

Goede God, Schepper van de wereld,
Wij leggen U onze zorgen en onze hoop voor.
Help ons te groeien tot
een wereldwijde geloofsgemeenschap
van eenheid en verscheidenheid.
Dat vragen wij U door
Jezus Christus, onze Heer.
Amen.

Aankondiging van de collecte

De collecte van Missiezondag is onderdeel van de solidariteitsactie in alle ongeveer 3.000 bisdommen over de hele wereld. Op alle continenten volgen de gelovigen de oproep van paus Franciscus om kerkelijke hulpprojecten in de armste landen van de wereld, zoals bijvoorbeeld in Papoea-Nieuw-Guinea, te ondersteunen. Stelt u zich eens voor: als slechts tien procent van alle katholieke gelovigen daaraan meedoet, dan betekent dit dat over de hele wereld meer dan 120 miljoen mensen meedoen. Wij nodigen u uit, vandaag deel te nemen aan deze solidariteitsactie met uw bijdrage. Samen kunnen we veel tot stand brengen. Hartelijk dank.

Tip: Als u op de Wereldmissiedag van de kinderen (weekend van 5 en 6 oktober) de spaarzakjes uitgedeeld hebt, kunt u ze nu laten inzamelen door de kinderen.

Slotgebed

Goede God,
Leid ons naar de verten,
naar de verscheidenheid van mensen en culturen.
Laat U zien in hun tradities,
liederen, dansen en verhalen.
Wees bij ons als we elkaar ontmoeten.
Wees bij ons als we met elkaar spreken
over vreugde en verdriet,
geloof en twijfel, over U.
Leid ons naar de verten, God,
en daar aan voorbij.
Amen.

Zegenbede

Goede God,
laat ons nu gesterkt door deze viering
uiteen gaan en vol levensvreugde
de taken die U ons heeft toebedacht vervullen.

Laat ons nooit die mensen vergeten,
die lijden onder grote armoede en ongerechtigheid,
zoals ook veel mensen in Papoea-Nieuw-Guinea.
Mogen onze gebeden en gaven van vandaag
bijdragen aan een verbetering van hun leven.

God zegene en behoede u op al uw wegen.
In naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.
Amen.

Vredesgebed

In U, almachtige God,
aanschouwen wij de glans van de ware liefde.
Vol vertrouwen wenden wij ons tot U.

Red ons met Uw gerechtigheid
en geef dat onze families en parochies
plaatsen van gemeenschap en gebed kunnen zijn.

Wij bidden voor onze families en gemeenschappen,
die veel vormen van geweld, verblinding, afwijzing,
verdeeldheid en isolement ervaren.

Mogen allen, die slachtoffer werden,
troost en genezing vinden in U, Heer van vrede.
Wees de rust in onze stormen, de kracht in onze zwakte
en het licht in onze duisternis.

Schenk ons, God, Uw vrede in lichaam, geest en ziel.
Behoed ons voor alles wat ons zorgen, verdriet
en pijn geeft.
Geef ons de kracht en de wijsheid,
om de schepping te beschermen – Uw geschenk aan ons.

Richt Uw barmhartige blik op ons,
schenk ons Uw zegen en
omgeef ons met Uw standvastige bescherming,
opdat wij met één stem Uw lof kunnen zingen.
Moge Uw grenzeloze barmhartigheid op ons rusten.
Heer, verhoor ons. Amen.

Helen Oa, Port Moresby, Papoea-Nieuw-Guinea

Gebed

Goede God,
U komt ons tegemoet in de natuur –
in het water, op het land, in de hemel.
De heldere stralen van de zon in de morgen,
de gouden kleuren in de avond schilderen
de hemel vol schoonheid.
Het land is vol van overvloedig groen, bomen,
struiken, gewassen, vruchten.
Het water herbergt dieren van iedere soort.
U hebt deze rijkdom in onze handen gelegd.

Geef ons hier in Nederland en de mensen in
Papoea-Nieuw-Guinea wijsheid, hoop en kracht,
dat wij verantwoordelijk met deze gaven omgaan,
dat wij ons verwonderen over de diversiteit
van de schepsels, het water, het land
en de hemel.

Geef ons de hoop dat onze inzet,
zelfs als het klein lijkt, niet vergeefs is.
Dat bidden wij voor ons en onze zusters en broeders
in Papoea-Nieuw-Guinea.
Amen.

© teksten: Missio Nederland/Missio Aken | © foto's: H. Schwarzbach

DE 7 SPEERPUNTEN VAN MISSIO

1. Kind in nood

2. Scholing

3. Pastorale vorming

4. Parochievrijwilligers
helpen

5. Parochiegemeenschap
opbouwen

6. Hun kerk steunen

7. Onze kerk
inspireren

missio

MISSIO, Emmaplein 19 D, 5211 VZ
's-Hertogenbosch | 070 – 304 74 44
missio@missio.nl | www.missio.nl
www.missiokids.nl
Iban: NL65 INGB 0000 0015 66
Missio Wereldmissiemaand

WERELD MISSIE MAAND

oktober 2024

missio.nl